

ایران

توسعه دانش بنیان در صنعت نفت

اقتصاد دانش بنیان امروزه به عنوان یکی از مؤلفه‌های اصلی در تحولات اقتصادی و اجتماعی به شمار می‌آید و زمینه‌ساز توسعه پایدار و تحقق اهداف اقتصادی است. صنعت نفت، یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصادی کشور محسوب می‌شود، به این دلیل که بسیاری از مناسبات و معادلات اقتصادی را به خود اختصاص داده است. صنعت نفت در برنامه‌ریزی‌های توسعه اقتصادی و تلاش برای تولید دانش بنیان و اشتغال‌آفرین، محور بسیاری از تصمیم‌گیری‌ها و پیشران اکثر فعالیت‌هاست. با اتخاذ رویکرد بومی‌سازی فناوری و تعمیق ساخت داخل در جهت نقش‌آفرینی شرکت‌های دانش بنیان حوزه انرژی، می‌توان گامی مهم در راستای کاهش وابستگی خارجی، تعدیل آسیب‌پذیری اقتصادی و ایجاد اشتغال برداشت.

با وجود مشکلات ناشی از تحریم‌های صنعت نفت، شرکت‌های دانش بنیان و سازندگان داخلی با فعالیت و تلاش شبانه‌روزی خود توانسته‌اند به دانش تولید و فناوری محصولات مورد نیاز صنعت کشور دسترسی یابند، به گونه‌ای که هم‌اکنون دانش طراحی، مهندسی و ساخت بیش از ۷۰ درصد محصولات مورد نیاز صنعت نفت، گاز و پتروشیمی در داخل کشور بومی‌سازی شده است و شرکت‌های دانش بنیان اکنون به بلوغی رسیده‌اند که می‌توانند مهم‌ترین نیازهای صنایع بزرگ را تأمین کنند. همچنین از ویژگی‌های بارز این شرکت‌ها، حضور نیروی کار تحصیلکرده و ماهر است که می‌توانند به‌طور مستمر مهارت‌های خود را برای خلق، به اشتراک‌گذاری و استفاده از دانش و منطبق با نیازهای روز صنعت نفت ارتقا دهند. با این حال سهم کم‌تر از ۲ درصدی شرکت‌های دانش بنیان از تولید ناخالص داخلی و اشتغال کشور، لزوم توسعه کمی و عملکردی شرکت‌های دانش بنیان را بیش از پیش مشخص می‌کند که مورد تأکید اسناد بالادستی نیز بوده است.